

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
SIBENIK — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEŽOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE
POJEDINI BROJ Din. 2.

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Din. 60. — ZA INOZEMSTVO Din. 120.
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 31.

Sibenik, 8. rujna 1924.

God. IV.

Nauk vjere svećeniku!

(Prigodom učiteljskog kongresa u Dubrovniku.)

Ovih je dana ministar Nastas Petrović dao novinarima izjavu o bivšem ministru prosvjete Pribičeviću, u kojoj ga nazivlje neloyalnim opozicionarcem i abnormalnim čovjekom, štetnim po zemlju i državu, jer da nesretnijeg i štetnijeg čovjeka na polju političkom nije bilo u životu bivše Srbije niti ga ima u našoj današnjoj državi. Naglasio je, kako on ne miri braću, već ih zavada i još mnogo toga. Ova izjava pada kao naručena pri zaključku učiteljskog kongresa u Dubrovniku, na kome su vodili glavnu riječ Pribičevićeve kreature, koje uvijek plaću za svojim leaderom i inspiratorom.

Pribičević i nitko drugi pripremio je program debate na učiteljskom kongresu u Dubrovniku. On, koji je dovoljno pokazao, kako mrzi svaku pozitivnu religiju, u prvom redu katoličku progoneći vjersučitelje u Vojvodini, zatvarajući konfesionalne škole, oduzimajući imovinu katoličkih zavoda, on je svojom Učiteljskom Jugosl. Udruženju (UJU) diktirao predmet debate i tim pokrenuo jedno najdelikatnije i najpogibelnije pitanje: vjersko pitanje. Učiteljstvo je primilo rezoluciju, da se svećenik izbaci iz škole, a da nauk vjere poučava učitelj. Dobačena je rukavica cjelokupnom svećenstvu svih religija u državi i napravljen je atentat na vjersko osvjedočenje našega naroda, a unesen je kamen smutnje u redove samog učiteljstva.

Ne ćemo se obazirati na tok debate o religijskoj pouci u školi, koja se vodila žučljivo i zasukano. Tu je palo izjava, koje jasno pokazuju, kako su gospodi pobrkani pojmovi. Mi osporavamo pravo učiteljstvu, da meritorno raspravlja o religijskim pitanjima. Za debate govorilo se o religiji, konfesiji, etici, moralu, klerikalizmu, crkvi. Sličan mixtum compositum o najvećim pitanjima dokazuje veliku ograničenost duha te gospode u vjerskim pitanjima. No ipak oni su progovorili i tim dokumentirali svoje teož liberalno mišljenje. Mali dio učesnika kongresa pletirao je za rezoluciju, da se nauk vjere potpuno izbaci iz škole. To bi bio ipak logičniji zaključak negoli je bio onaj većine, da se svećenik izbaci iz škole, a da nauk vjere poučava učitelj. Crkva katolička bi naime radije vidjela, da se djeca ne poučavaju u nauku vjere negoli da učitelj liberalac ili bezvjerac tretira vjerska pitanja. To bi bilo kao vuku dati pasti janjce ili dati biserje u priljave ruke.

U izjavi o radu glavnog odbora Udruženja Jugosl. Učiteljstva za 1923-24. javlja se na str. 10., da će se ovo pitanje raspraviti u Dubrovniku na kongresu. Ističe se potreba religijskog vaspitanja, ali da obuka

vjere ima ostati u rukama učitelja, jer „je utvrđeno, da je to najsigurniji put, da se *dresura* ljudskih duša u verskom fanatizmu zamjeni suštinom religije i čistog (Pribičevićevog) morala i postigne vaspitanje u duhu vjerske tolerancije i načela: Brat je mio, koje vjere bio“. Koliko li je besmislica u ovom obrazloženju! Ipak takvo je obrazloženje prodrišlo i pobijediti! No ono nam je i otkrilo tendenciju ovoga pokreta, a ta je posvećena uništenje vjere u dječjim dušama, stvaranje vjerskog indiferentizma i po tom pobijanje svake pozitivne religije.

Vi ste se, gospodo na kongresu, istrčali. Vaš zaključak osudilo su i liberalne novine. Splitsko „Novo Doba“ nazivlje ga nesimpatičnim i deplahiranim. Vi ste dirnuli u prvom redu u pravo roditelja, od kojih u našoj državi 99% zahtijeva vjerski uzgoj u školi i pouku sa strane svećenika. Vi ste pogrdili Crkvu, koja jedina ima pravo, da daje kanonsku misiju za pouku u nauci i vjeri, i to svojim osposobljenim svećenicima. „Ne sutor ultra crepidam!“ — govorio je slikar Apelles, a mi i vama to velimo. Vi ćete dobro predavati svoje predmete. No nauk vjere ve ica vas većina ne će predavati u danu Crkve i božanske objave. Radije upotrijebite bolje vrijeme za svoje predmete, jer i onako pučka nastava hramlje. Ta dosta je čuti nastavnike u prvim razredima srednjih škola, gdje se tuže, da više puta djeca dolazeći iz osnovnih škola ne znadu ni čitati.

Vaš zaključak izazvat će buru u našem narodu. Crkva će poduzeti sve moguće, da obeskrjepi vaše masonske intrige u pouci vjere. Vi ste prvi zauzeli borbeni stav. U Belgiji god. 1879., dok je većina liberalaca bila u parlamentu, glasovan je zakon, da se nauk vjere izbaci iz škole. Bivši ministar predsjednik Malou doviknuo je liberalcima tom zgodom: „Vi hoćete da srušite crkvu i promijenite značaj belgijskog puka. Eto, za što namećete narodu obuku, koju on osuđuje; eto, za što stvarate zakon rata, zakon rastroja i nesreće za državu, zakon, koji je goli zločin protiv belgijskog naroda“. Belgijski je narod nazvao taj zakon „loi de malheur“ — zakon nesreće. Dan je znak i nastala je žilava borba. Biskupi su apelinirali pastirskim pismom na narod i zaključili pastirsko pismo riječima: „Od škola bez Boga i učitelja bez vjere oslobodi nas, Gospodine“. Ovom su molitvom unaprijed imali svećenici svake nedjelje završiti propovijed. Narod je shvatio svoju dužnost. Kroz kratko vrijeme belgijski je narod *bojkotirao* državne škole, a osnivao, opsjedajući od grla, privatne škole i namjestao svoje učitelje, tako da je u državnim

školama ostajao često učitelj sa par djece. Bilo je šikaniranja i progonstva, ali je sveta stvar ipak konačno pobijedila. I danas je Belgija, u kojoj se nauk vjere predaje u duhu crkve po njenom zastupniku svećeniku, prva država na svijetu u prosvjeti i blagostanju. Mi naprotiv u zemlji kačaka, komita i neprosvjetljenih masa; u zemlji sa komunističkim tendencijama radnog dijela naroda, čujemo sirenski glas narodnih prosvjetitelja, koji gura narod u propast.

Vi ste, gospodo, obezumlili! Ne kako znamo, ste samo do takve megalomanske rezolucije mogli doći. Što ste slijepi kraj očiju i ne vidite u svijetu pokret, koji jedini spas vidi u religiji? Jeste li čuli nedavne glasove iz američkih strana, gdje najveći sociolozi vape za religijom? Jeste li čuli Gligorija Petrova, gdje u svojim predavanjima ističe uvijek Krista — i to Krista Boga, a ne onakvog, kako biste ga vi sutra, predavajući, nauk vjere, pobrkali sa Budom, Konfucijem i t. d.

Vi učite pedagogiju. Najveći sad živući pedagog Foerster u svom djelu „Karakterbildung“ pledira odrešitovano znanstveno za pouku religije, i to pozitivne religije u školi. A Foerster nije ni katolički ni pravoslavni klerikalac, već protestant, ali čovjek visokih vidika i strogo objektivnog.

Veseli nas, da je većina našeg dalmatinskog učiteljstva glasovala

proti rezoluciji. Naše se dalmatinsko učiteljstvo u većini pokazalo dostojnim gošencem svećenika Bazulića, Nakića, Nekića, Batišića i t. d. To neka mu služi na čast! Naše učiteljstvo zna valjda, da ono sa svećenstvom mora u puku da gradi, a ne razgrađuje, i da teško selu, gdje se ta dva jedina kulturna čimbenika zarate. Ta to su dva orača, koji imaju uporedo da ora njivu narodne prosvjete.

Koliko bi bilo idealnije, pametnije i korisnije za narod, da svećenik i učitelj složno guraju naprijed kola narodne prosvjete, a ne da stvaraju u narodu dva fronta! Ta će se dva tabora stvoriti, kad bi po nesreći zaključak dubrovačkog kongresa stupio na snagu. Zagriženi liberalac slovenac Dobršek iza svih osvada, što ih je protivi svećenstvu izrekao opet je pametno zaključio: „Tamo iza granice vreba naš neprijatelj i baš pomoću škole gleda, da raznarodi našu djecu. Nemamo li pametnijeg posla negoli da ovim pitanjem unosimo razdor između svećenstva i učiteljstva, pa čak i u redovima samog učiteljstva.“

Ipak ni ova ozbiljna opomena nije opametila većinu usijanih glava. Dobro! Svećenstvo zna sada, što mu je radiši. Učiteljstvo se drži načela: „Škola učitelju“, a svećenstvo se drži ispravnog, lealnog i pravednog načela: „Nauk vjere svećeniku“.

Peta skupština Saveza Naroda.

U ponedjeljak 1. o. mj. započela je u Ženevi peta skupština Saveza Naroda. Nakon što su delegati 54 država pristupovali svečanoj službi Božjoj u katoličkoj katedrali Naše Gospe, otvorio je belgijski delegat *Hymans* skupštinu. Za predsjednika skupštine izabran je švicarski delegat *Motta*.

Rad oko obnove Evrope nije još završen. Izbori, koji su doveli u Francusku, Njemačkoj i Engleskoj na vladu ljude voljne da porade oko svjetskoga mira, bili su prvi početak tog rada. Londonska konferencija, koja je konačno zatrpala one nepremostive ponose između Francuske i Njemačke, znači prvi veliki uspjeh toga rada. Skupština Saveza Naroda, koja se ovih dana održaje, unaprijedit će bez sumnje mnogo taj rad.

Skupština Saveza Naroda će se baviti prije svega vrlo važnim pitanjima, a to je *razoružanje i međusobni garancijski pakt naroda*. Pitanje razoružanja je vrlo važno. Radi pogibelnosti da jedna država ne napadne drugu, jer još nису legle strasti ogorčenja iz svjetskoga rata, uzdržavaju države goteme vojske, koje plaća teškom mukom baš radni narod. Garancijski pakt će znatno olakšati pitanje razoružanja, jer će svako pitanje, radi kojega bi se države inače zaratile,

doći pred Savez Naroda te će se rješavati pred međunarodnim sudom. Države, koje će potpisati garancijski ugovor, obavezat će se, da će čuvati mir. Tim će pitanje razoružanja mnogo lakše biti riješeno, pa će primjerom Danske, koja je čak sasvim raspustila svoju vojsku, barem djelomično poći i ostale evropske države.

Na skupštini Saveza Naroda uzimlju učešća svi političari londonskog sporazuma. MacDonalld će sam iznijeti prijedlog o općem razoružanju. To svakako znači velik napredak prema washingtonskom prijedlogu za razoružanje, koje je tu bilo samo djelomično predviđeno. Kao što je na konferenciju u London bila primljena Njemačka, tako se očekuje, da će biti primljena i u Savez Naroda. Pridolaskom Njemačke u Savez Naroda počinju nestajati podjele na pobijedene i pobjednike i na neprijatelje i prijatelje, a to je za naše doba svakako velik napredak.

Vojvodanska Pučka Stranka. Dosadašnja Bunjevačko-Šokačka Stranka u Vojvodini promijenila je ime u Vojvodansku Pučku Stranku, tako da će sada moći u nju biti primljeni vojvodanski Nijemci i Mađari. Glavne točke programa ove nove stranke su: 1. Katolici, svi zajedno. 2. Autonomija Vojvodine. 3. Zemlja vojvodanskoj sirotinji.

Nevolje fašističke Italije.

Talijanski fašiste su se ponadali da će pronalazak Matteottijeve lješine umiriti duhove te da će brzo zaboraviti na sve neugodne afele, koje su se radi tog strašnog zločina porodile, a u koje su imali velikog udjela talijanski fašistički vođe.

Jedna od najtežih nevolja talijanskog fašizma je veliko ogorčenje širokih masa naroda te brojnih nefašista i pristaša drugih stranaka, koji su bili prije skloni fašistima. Talijanski liberali ne gledaju više sa tolikom simpatijom na Mussolinijev režim. Oni dizidenti talijanske pučke stranke, koji su bili prije žestoki pristaše Mussolinija, danas su osnovali svoju vlastitu stranku. Tako se *Partito Nazionale Fascista* našao osamljen.

Međutim ni u samoj talijanskoj fašističkoj stranci ne ide najbolje. Za izbora, koji su se obavili u travnju ove godine, mogle su se najbolje vidjeti raznoznosti, koje vladaju kod fašista. Pojavljivali su se brojni disidenti sa svojim posebnim listama.

Neki su, kao n. pr. Massimo Rocca, i ako birani na glavnoj fašističkoj listi, ostavili stranku. U stranci neki traže, da se čiši, jer se uvuklo previše korupcionističkih elemenata. A Mussolini šuti i ta njegova šutnja znači za neke opadanje sile. Pokrajina Emilija i južna Italija, u kojima je fašizam još jak, prijete rascjepom u stranci.

Druge stranke međutim ne miruju. Socijaliste su umorstvom Matteottija silno ojačali. Isto tako i talijanska pučka stranka, koja će koalirati sa socijalistima, samo da što prije padne Mussolinijev režim. Skupoća, koja raste, silno koristi opoziciji protiv fašizma, a neredi u pokrajini bivaju sve veći.

Talijanski fašizam je došao sa idejom, da podigne Italiju i da ju pomladi. Prevelika nasilja i nemila diktatura nijesu mogli osvojiti talijanske mase. U tome je i nesreća talijanska fašizma i njegovih ideologa.

Iz domaće i vanjske politike.

Govor Stjepana Radića. 31. pr. mj. na sjednici HRSS uzeo je riječ Radić, da govori o vanjskoj politici nove vlade, i to odmah o američkom prijedlogu za razoružanje. Ne slaže se sa vanjskom politikom dra Marinovića, te veli, da je sastanak Male Antante u Ljubljani bio jedna vrlo nesretna misao. Takvo javno kritiziranje vanjske politike vlade, koje podupire i HRSS kao najjača stranka, je vrlo nesretno i dobro dolazi Pašiću, Pribičeviću i svim protivnicima današnje vlade narodnog sporazuma. Čitav govor Radića nije bio ni najmanje zadovoljiv za one, koji su očekivali mnogo više takta i triznostiju u sadašnjim izjavama Radića.

Kako su se podmićivale novine? U Beogradu je u javnosti izazvala veliku senzaciju vijest, da je vlada odlučila na intervenciju nekoliko novinara objaviti spisak listova i novina, koje su primale subvenciju iz dispozicionog fonda bivšeg ministra financija. Jedan dio ovih novina već je prije objavljen. „Novosti“ od 2. ov. mj. objavljuju, da je uredništvo radikalnog lista „Podne“ za donaslanje statističkih i drugih sastava dobilo 10 tisuća dinara riješenjem ministra financija od 29. VI. 1924. broj 19008. Isto tako je administracija Pri-

bičevićeve „Reči“ riješenjem ministra financija od 26. VI. 1924. broj 21808 dobila 8000 dinara. Administracija „Samouprave“ riješenjem ministra financija od 26. VI. 1924. broj 21507 dobila je 9106 dinara. Dušan Nikolačević saradnik „Beogradskih Novosti“ dobio je 31.106 dinara, plativo mjesечно po 3.000 dinara. Svetislav Savković, urednik „Balkana“, dobivao je mjesечно 1.500 dinara. Takvih redakcija, koliko se do sada znađe, imade oko 28.

Medalja „Bele brade“ mjesto pasosa. Beogr. „Novosti“ od 2. t. mj. objavljuju čudotvorni medaljon, koji je imao važnu ulogu u PP režimu: To je bakrena medalja, na kojoj piše odozdo: Bog čuva Srbiju, u sredini sadrži glavu Pašićevu, a ispod nje natpis: Voda narodne radikalne stranke Nikola Pašić. Ovaj je medaljon služio za pasos svima radikalnim kortsima i špijunima u svim državnim uredima.

Šef policije — varalica! Sve beogradske novine su donijele vijest, da je šef gradske političke policije u Subotici Pavle Pavlović uapšen zbog mnogih i raznih zloupotreba. „Politika“ je dodala, da ga goni čak i pariška policija zbog nekih krađa, izvršenih u Parizu, i da je tražila od žu-

pana, da joj ga preda. Taj isti Pavle Pavlović je ranije bio šef kabineta ministra dra Nike Županića, a da nije sad ovako dolijao, tko zna, da jednoga dana ne bi on postao i ministar. Može li biti strašnije slike o prijavština i zločinstvima prošloga PP režima? Treba li većeg i jasnijeg dokaza od ovoga, kako se u propast vodila država, kad su ovakvi lopovi i varalice dobijali neograničenu vlast u ruke te bili stupovi prošloga PP režima?

Radikali uzmiču od Pašića. Na nekidanjem sastanku radikalnih organizacija u Splitu naglasio je Ljuba Jovanović veliku štetu radi saveza sa Pribičevićem, te je izrazio mišljenje, da bi bio mnogo bolji savez sa drom Korošcem. Jovanović je tim i opet pokazao, da ne misli kao Pašić, a veliki broj radikala približuje se Jovanoviću, koji već sada važi kao drugi voda radikalne stranke.

Komunističke agitacije. Zagrebačka policija je uapsila urednika komunističkog lista „Borba“ Vladimira Čopića. On je uapšen neposredno nakon povratka iz inozemstva, kamo je bio otišao bez isprava, a i vratio se bez njih. Sumnja se, da je prisustvovao na kongresu III. internacionale u Moskvi. Novosadska je policija uapsila dva radnika na stanici, koji su kod Subotice prešli na našu granicu. Kod njih je nađeno mnogo komunističkih letaka i na preslušanju su izjavili, da su poslani ovamo radi propagande sa Balkanu.

Bivši liberalci Ribarčeve skupine su zaključili, da stupe u demokratsku (Davidovičevu) stranku.

Na interparlamentarnoj konferenciji u Ženevi prigodom izvještaja njemačkoga delegata *dra Schikinga* o publiciranju diplomatskih ugovora te o parlamentarnom nadzoru vanjske politike govorio je i delegat naše države narodni zastupnik Slovenske Pučke Stranke *Josip Gostinčar*, koji je izjavio na koncu svoga govora: „Nacrti, o kojima se sada raspravlja, doprinijet će bez dvojbe za zaštitu mira. Narod ima pravo da znađe kako je politika svake države, jer ona nosi teret mira i rata. Radi toga pozdravljam taj nacrt, koji će otvoriti novo demokratsko doba, osobito, kad bude predložen parlamentu.“

Prihvata londonskog sporazuma. U francuskom parlamentu je izglasano prigodom debate o londonskom sporazumu Herriotu povjerenje, sa 336 protiv 204 glasa. — U njemačkom

Reichstagu je sve do zadnjeg časa bilo nesigurno, hoće li glasovati za sporazum njemački nacionalisti. Za sve one zakone Londonskog sporazuma, za koje je trebala samo natpolovična većina, nacionalisti nijesu glasovali. Kad je došao na dnevni red zakon o željeznicama, za koji su potrebne dvije trećine glasova, nacionalisti su glasovali sa vladinim strankama. Tako je *londonski mir* konačno prihvaćen.

Pokusni izbori u Americi svršili su tako, da je Coolidge dobio najviše glasova, Lafolette nešto manje, a Dawis najmanje. U gradovima je Coolidge ubrao 8 milijuna, Lafolette 7, a Davis 2 milijuna glasova.

Pred prevratom u Bugarskoj? Iz Bugarske dolaze sve više vijesti, koje podsjećaju na skorbu buru. Zemljoradnici i komuniste spremaju se na ogorčenu borbu protiv Cankovljeve vlade. Policija Cankova je nemogućna prema ispadima komunista i zemljoradnika. Za ove posljednje se govori, da ih pomaže Čehoslovačka. U Varni i Burgasu našle su se velike količine oružja i municije.

Orlovski vijesnik.

Napadaj na Orlove i Orlice. Prigodom orlovskih sitova dogodilo se nekoliko većih napadaja na organizovane Orlove i Orlice. — U Makarskoj su orjunasi dočekali naše Orlove iz Hercegovine, koji su se vraćali sa sinjskog sleta i pokušali ih napasti, ali su bili dostojno odbijeni. U Šibeniku spremala je Orjuna napadaj na Orlove i Orlice, kada su se vraćali iz Sinja, ali katoličko građanstvo Šibenika sakupilo se u ogromnom broju, te na kolodvoru dočekalo Orlove i Orlice i pridrišlo im veliku manifestaciju od kolodvora do Bađžane, tako da se Orjunasi izgubili. — U Subotici su neki tamni lipovi napali naše članove, a postigli su time to, da se Orao u Subotici raširio i postigao veliki interes o cijeloj Vojvodini. — Upozoruju se svi prijatelji orlovskog pokreta, da svaki slučaj napadaja na naše Orlove jave Hrvatskom Orlovskom Savezu, koji će poduzeti sve mjere, da se izazivanjima stane na kraj.

Osnutak Hrvatskog Orla u Zagrebu. Naša orlovska društva dobila su novog druga. U nedjelju 31. VIII. konstituirao se u Zagrebu Hrvatski kat. Orao. Primljena su pravila i izabran je odbor. Za novog orlovske društvo u Zagrebu vlada veliki interes među širim slojevima građanstva. Zagrebačkim katolicima dojadno je liberalni sokolski režim, i Orao, kao katolička organizacija omladine, dobiva sve više pristaša.

Orlovski tečajevi. Približuju se jesenski dani i opet će se početi držati po svim našim krajevima tečajevi za našu orlovsku omladinu. Da bi se moglo ovo pitanje tečajeva urediti pravodobno, molimo sve prijatelje orlovskog pokreta, da Hrvatskom Ori. Savezu jave svoje želje o mjestima i vremenu za održanje ovih tečajeva. Svaka okružna organizacija dužna je održati bar jedan ovakav tečaj.

† IZIDOR POLJAK.

Nije mu se ispunila želja, da u hramu svoga Gospoda sniva u bijelom pluvijalu za dulje vremena sanje svoje velike vjere i ljubavi. On: Izidor Poljak, katolički svećenik i pjesnik, je umro. 21. kolovoza 1924. Upala mozga. Četrdeset i jedna godina.

Teško mi je stavljati pred njegovo ime krst. Ta on živi još! Četrdeset i sedam pjesama *Sa bijelog brda* sačuvat će još dugo živu sliku njegova života i njegovu uspomenu među onima, koji njegovom vjerom šapću riječi njegovoga *Creda*.

Život pravoga katoličkog svećenika je težak i pun pregaranja i žrtve. To je najbolje osjetio Izidor Poljak. *Pop, pop, pop* — — — pun prezira i ruga oborio se i na njegova leđa. Neprestana borba, strah, predanje okupile su i dušu pjesnika Poljaka. Radost i trijumf, klik i poje veselja pokazali su veličinu duha Poljakova. Sav iscrpljen borbama duha i tijela, koje završa-

vaju trijumfom na Alvernu, pjesnik Poljak jedva je imao vremena da se sjeti svoga doma i da posveti koji stih preko devet gora, dolina i brda.

Umirilo se more nemirno! U borbi protiv tisuća, uz strahotnu pjesan vrućice, Izidor Poljak je bez obzira na smijeh i rug otišao po putu Gospodnjem. *A teški su putovi Tvoji, Gospode!* Belovi, što izjedaju, žestoko su obuhvatili dušu čovjeka. Tijelo hōće da podjarmi dušu. Borba. Duša pobjeđuje. Ali borba je neprestana. *U jutrima hladnim... kanem se Tebi, a večeri tople vode me pjana na proklete staze.* Inquietum est cor nostrum. . . . Nakon pobjede pjesnik se uspeo na svetu goru svojih sanja:

Usne mi tiho šapuću
Zahvalnu molitve zore:
Znojani i krvavi stigo sam
K vrsima Božje gore.

Borba je prestala. Izidor Poljak je našao mir svoj.

Umirilo se more nemirno...

Sred plavih voda višnji Gospod plivio...

U bijelom pluvijalu pošao je pjesnik Gospodnji naprijed čist i slobodan od svjetskoga blata i zapjevao himnu Djevici Sniježnoj i ekstazi pozvao svoje sestrice i braću i uskliknuo kao radostan finale:

Gospode, ljubim, Gospode, ljubim.

Još nešto. Izidor Poljak bio je pjesnik jednog pokreta. Uz Pavelića bio je i on njegov vates. Njegovi *Oraci* ostat će kao i Pavelićevi *Junaci* pjesmom hrvatskog katoličkog pokreta. Oremo tvrdu, prokletu zemlju...

Sijem sjeme. Nekad ga prosu
Hristos na svetom golgotskom brdu.

Izidor Poljak nije mnogo pisao. Njegove pjesme skupljene su u dvije zbirke, od kojih je jedna izašla god. 1909., a druga mjesec dana prije njegove smrti. Njegovo svećeničko zvanje, koje ga je slalo od jedne siromašne bosanske župe do druge, bilo mu je iznad svega. Velik rad previše je napeo njegove nerve. Pred dvije-tri sedmice javile su novine, da

teško bolestan leži u Brčkom. Kad je već bio pokopan, stigla je do njegovih prijatelja vijest, da je umro.

Nije umro mlad, a da bismo mogli i opet ponoviti Pavelićeve stihove *Dragulja*. No četrdeset i jedna godina je najbolja dob za čovjeka, koji je još mnogo toga mogao dati. Ako će se ikad govoriti o hrvatskoj katoličkoj literaturi, ime Izidora Poljaka će biti spominjano. Jer on je bio katolički pjesnik par excellence! Čovjek velikoga duha, velikih osjećaja.

Smrt! Kosac se posprdnim kostima lica ili andeo mekih tamnih krila je bio dosta u vizijama pjesnika Poljaka.

O, Gospode, kuda idemo?

Munja leti sa istoka

Pišući po nebu čadavom

Plamenim prstom: smrt.

Blijedi žetelac, što je iz daleka sa grobnim čempresima Poljaku dovikivao: Ave! ostavio nam je nov grob.

Božo Dulbić.

Talijanska politika raznarodivanja.

Prošlih dana nastupili su složno narodni zastupnici Hrvata i Slovenaca u Italiji dr. Wilfan i dr. Besednjak sa zastupnicima tirolskih Nijemaca drom Tinplom i drom Sternbachom kod talijanskog ministra prosvjete Casatija za hrvatsko-slovenske i njemačke škole. Predšasnik Casatija Gentile izdao je bio odluku, po kojoj u Italiji moraju opstojati samo škole sa talijanskim nastavnim jezikom. Ta odluka je bila u prvom redu uperena protiv Hrvata i Slovenaca te Nijemaca.

Kad je Gentile napustio mjesto ministra prosvjete, bilo je nade, da će se pitanje školstva urediti pravedno i dostojno za narodne manjine. Medutim se politika fašista upogled školstva nije promijenila. Ministar Casati je jasno i otvoreno rekao zastupnicima naše braće, da talijanska vlada hoće da Slavene i Nijemce u Italiji raznarodi i pretvori u Talijane! Ministar Casati je rekao: „To je bez dvojbe naša nakana! Mi ćemo vas pretvoriti u Talijane! Ne mojte se varati, ja ću biti iskren!“ Ta je izjava na zastupnike narodnih manjina na-

pravila težak dojam. Zastupnik Tinzi je izjavio, da su Slaveni i Nijemci u Italiji doduše talijanski državljanini, ali da nikada ne će zatajiti svoj narodni značaj. Narodni zastupnici Slavena i Nijemaca su najoštrije prosvjedovali protiv takve politike i potpuno pobili izvajanja talijanskog ministarskog šovena. Ministar ih je neko vrijeme slušao, a onda se razljutio i rekao: „Tutto è inutile! — Sve je uzaludno!“ Zastupnik Wilfan mu se zahvalio na iskrenosti i rekao: „Vi ste nam navijestili boj, a mi ćemo se braniti svim silama. Borit ćemo se za svetost naše stvari, za spomen naših oceva i za budućnost naše djece!“

Takav postupak talijanske vlade protiv se i međunarodnim ugovorima za zaštitu narodnih manjina. Protiv takvog postupka mora da prosvjeduje svaki pošten čovjek, jer je otmajanje narodnog imena, otmajanje jezika i škola jedan prosti zločin protiv naravnog prava. I taj novi zločin na našoj braći je jedan upravo sjajan dokument o razvikanoj talijanskoj „kulturi“.

Iz katoličkog svijeta.

Borba za vjeronauk u Engleskoj. U engleskom parlamentu iznesen je prijedlog, da se vjeronauk izbaciti iz škola. Kod glasanja o ovom prijedlogu ispostavilo se, da su 162 glasovalo za, a 223 protiv. I tako je taj prijedlog propao.

Biskupska konferenca u Đakovu. Neposredno iza euharističnog kongresa u Osijeku 18.—23. kolovoza u Đakovu je jugoslavenski katolički episkopat održao svoju konferencu. 19. VIII. episkopat je prisustvovao zadužnicama, što ih je za ispojoj duše slavnoga biskupa Strossmayera odslužio predsjednik konferencije nadbiskup dr. A. Bauer. Nakon zadužnica episkopat na Strossmayerov grob položio lovor-vijenac sa svilenom hrv. trobojnicom. Prvoj sjednici je prisustvovao i apostolski nuncij Msgr Pellegrinetti. Episkopat je u posebnoj predstavi na ministarstvo prosvjete označio svoje stajalište prema nacrtu školskoga zakona za osnovne škole, kojim se vrijeđaju prava Crkve i ugrožava sloboda vjerske nastave. Ministarstvu unutrašnjih djela episkopat je ponovno poslao na odobrenje pravila društva „Kršćanska škola“ i zaključio, da se odmah počme s organizovanjem katolika, kako bi se pripravili na što energičniju borbu protiv bezvierske škole. Ministarstvu prosvjete još je poslana predstava, u kojoj episkopat traži, da se redukcija vjeroučitelja ne smije provoditi bez prethodne privole nadležnih bisk. Ordinarijata. Hrvatski biskupi su zaključili, da će prigodom tisućgodišnjice hrvatskog kraljevstva upravitelj zajedničku poslanicu na hrv. narod. Osobito je pažnju svratio episkopat na neodgovorno i vitalno pitanje uređenja beriva dušobrižnoga svećenstva koliko aktivnoga toliko umirovljenoga, te je na ministarstvo vjera upravo predstavku, kako bi se osobito siromašnom svećenstvu odmah priskoćilo u pomoć, da se odvrati od njega ljuta bijeda i nevolja. Još se raspravljalo o raznim drugim pitanjima, kao n. pr. o misijonskom radu, disciplini klera i t. d.

Proti nečednoj modi započela je u Italiji živu akciju „Katolička Liga talijanskih žena“. Ona vodi jaku propagandu po svim mjestima protiv dekolitiranih odijelima i kratkim suknjama. To naime nije ništa drugo nego

tom je 13. septembra. Upisivanje u ostale razrede je 16. i 17. Popravni je ispit za IV. razred 6. Molbe za nj se prikazuju do uključivo 5. Popravni ispiti za ostale razrede su 15. i 16. Molbe za njih treba Direkciji dostaviti do uključivo 13. septembra.

Đački konvikt u Prekome. 15. rujna otvara se u Prekome konvikt za dake tamošnje niže privatne gimnazije sa pravom javnosti. Za stan i opskrbu plaća se mjesečno 600 dinara. Svi oni, koji reklektiraju, da pošalju dijete u ovaj konvikt, neka se požure sa prijavom, prije negoli se popune mjesta. Za potanje informacije obratiti se: Upravi konvikta — Preko.

Novi željeznički pruga Užice-Vardište 30. pr. mj. je na svečan način izručena prometu.

Veterinarska postaja u Metkoviću. Poljodjelski ministar dr. Kulovec izdao je naredbu, s kojom se u Metkoviću ustanovljuje veterinarska postaja za izvoz blaga.

Ministar za agrarnu reformu g. Ivo Vesjenjak obolio je od upale pluća, pak je prenesen u sanatorijum na Vračaru u Beogradu.

Ustoličenje srpskog patrijarha. 28. pr. mj. u Peći je svečano ustoličen srpski patrijarh Dimitrije. Svečanosti je prisustvovao kralj s kraljicom, predsjednik vlade Lj. Davidović i ministar prosvjete i vjera dr. A. Korošec te četiri pravoslavna episkopa.

Spomen-proslava u Surdulici. U nedjelju, 24. pr. mj., održana je tužna svečanost za poginule borce za vrijeme svjetskog rata, koji su na najstrašnji način bili pobijani od Bugara. Tužnoj svečanosti prisustvovao je kralj, kraljica, ministar predsjednik Davidović i mnogi drugi odlični ljudi.

Veliki požar u Zagrebu. U noći između nedjelje i ponedjeljka na igralištu „Victoria“, sletištu Jugoslavenskog Sokola, izgorjele su sve tribine, koje su tu bile ostale još od prošlog sleta. Šteta se računa na kakvih 600.000 dinara. Dok neki misle, da je požar podmetnut, najvjerojatnije je, da je nakon utakmice između Gradanskog i FTC. koji posjetnik bacio goruću cigaru u suhu građu, koja se onda zapalila.

Ustoličenje splitskog kapt. prepozita. U nedjelju 31. pr. mj., bio je svečano ustoličen novi splitski kaptolski prepozit g. dr. Jakov Čuka. Ustoličenje je obavio presv. biskup dr. K. Bonefatić.

Prijatne vijesti za reumatičare. Poslije ovoga svjetskog rata hiljade i hiljade ljudi pati od teškog reumatizma i traži sebi lijeka po raznim kupalištima. Međutim poznato je, da je mladi ruski liječnik i bakteriolog dr. Rahlejeva pronašao lijek Radio-Balsamica, jedno izvanredno sredstvo protiv svih vrsta reumatizma. Lijek dra Rahlejeva osniva se na principima proteinove terapije, ali prepiran za upotrebu spolja. Pri upotrebi lijeka Radio-Balsamica reumatični bolovi veoma brzo nestaju i nastupa potpu-

no izliječenje. Radio-Balsamica imade i tu prednost, da je apsolutno neškodljivo srcu, ne ostavlja nikakvih tragova ni na koži ni u organizmu i poslije njegove upotrebe cio se organizam popravlja, o čemu svjedoče priznanja kako profesora i liječnika tako i izliječenih bolesnika. Bolesnici, koji su se godinama liječili raznim lijekovima i kupatilima izliječeni su sa dvije do tri flašice toga čudotvornog lijeka. Lijek se izrađuje i dobiva u laboratoriji dra Rahlejeva — Beograd Kosovska 43.

Reorganizacija Steinbeissovog šumskog poduzeća. U ministarstvu šuma i rudnika radi se na projektu o reorganizaciji Steinbeissovog poduzeća, koje je jedno od najvećih poduzeća ove vrste ne samo u Bosni, nego i u cijeloj našoj zemlji.

Gradske vijesti.

Lična vijest. Prekjučer je presv. biskup dr. Mileta otputovao za Sušak da prisustvuje trećoredskom kongresu na Trsatu.

Imenovanje. Sv. Stolica imenovala je kanonika Msgra Mirića dekanom, a zač. kanonika Msgra Ivana Bjažića kanonikom Stolnog Kaptola sv. Jakova. Srdačno čestitamo! Svečano ustoličenje obavit će se u nedjelju 14. ov. mj. Istog dana će prepozit Kaptola Msgr N. Tabulov-Truta primiti čast apost. protonotara.

† **Zorka Urlič-Ivanović.** Jučer u 11 sati nakon dugog i teškog bolovanja preminula je u svijetu mladosti Zorka Urlič-Ivanović, sestra našeg bivšeg urednika g. Josipa Urlič-Ivanovića. Pokojnica je od mladosti svoje bila oduševljenom pristašom katoličkoga pokreta. Kad je počeo izlaziti naš list stupila je u našu administraciju te zdušno radila, dok ju nije nemila bolest privezala u krevet. Radi svoje dobrote bila je obljubljena kod svih onih, koji su je poznavali, te danas za njom žali hrvatsko orlovstvo Šibenika, kojemu je ona bila prva sestra. Bila joj laka zemlja a obitelj naše saučesće u njihovoj teškoj žalosti.

Boravak čehoslovačkih liječnika u našem gradu. U petak jutro vlakom iz Splita došlo je u naš grad pedesetak liječnika i liječnica Čeha i Slovaka. Na kolodvoru su bili dočekani od mjesnih liječnika. U ime grada pozdravio ih je općinski komesar Blažević a u ime šibenskih liječnika dr. Frano Dulibić. Izletnici su odmah posebnim motorom otišli na kupalište Jadrinu. Poslije podne pregledali su grad i Stolnu Baziliku. Na večer priredena im je od mjesnih liječnika večera, koja je prošla u najboljem raspoloženju. U subotu su pošli tenderom ratne mornarice do slapa Krke, a u večer otputovali parobrodom za Sušak i dalje u svoju domovinu.

Duhovne vježbe svećenstva. Svećenstvo bivše zadarske nadbiskupije u dva navratka je u drugoj polovici pr. mj. obavilo duhovne vježbe u Samostanu sv. Lovre. Sa zadnjom grupom obavio je duh. vježbe i presv. biskup dr. Mileta, kad se povratio sa

imitacija divljih naroda Afrike i Azije. Nerazborito je, da se civilizovani svijet povraća na barbarske običaje.

Iz „Pavlinovića“. 1. Upozoravamo drugove na zaključak glavne skupštine glede *proslave 15. god. društva*. Odaziva nema ni kod onih, koji su se toliko zagrijavali i obećavali. Čekamo stoga materijal. 2. *Pročelnici okružja!* Što znači da ne odgovarate na pisma? O Vama ne znamo ništa. Zato žurite se! — *Akcionni odbor.*

Književnost i umjetnost.

Dr. Andrija Živković: Katolički prosvjeta naša savremena dužnost jest knjiga, za koju se može reći, da je prava riječ u pravo vrijeme. U njoj učenici pisac razlaže o načelima kat. prosvjete i upućuje na način, kako će se do nje doći. Pisana je uvjerljivo i trijezno, a namijenjena je u prvom redu onim dobrim i čestitim ljudima, koji još prezaju, da otvoreno pomažu nastojanje hrv. katoličkog pokreta. Poradi toga su u knjizi kratkim potezima i iznešene tekovine prosvjetnog nastojanja kat. pokreta. Time knjiga dobiva praktičnu vrijednost kao priručnik za svakog, koga pučka prosvjeta interesira i tko na njoj radi. Naša je želja, da svi naši prosvjetni faktori, osobito naše svećenstvo, učiteljstvo i kat. prosvjetni radnici, nabave ovu knjigu, a i među drugima nastoje, da je što više prošire. Cijena joj je za današnje prilike nialena, 8 dinara, a naručuje se kod Prve hrvatske dioničke tiskare u Osijeku.

Domaće vijesti.

Uprava gimnazije u Prekome moli nas, da zbog novo nadošlih naredaba, ovako ispravimo zadnju našu obavijest: Škola se otvara 18. septembra sa službom Božjom u 8 sati. 19. počinje redovito predavanje. Upisivanje u I. razred sa prijavnim ispi-

Već 38 godina je SARGOV
KALODONT
ZUBNI KREM
nesumnjivo dobar!

biskupske konferencije u Đakovu. Duhovne je vježbe oba puta rukovodio O. Kulunčić D. I.

Prigodom prijestolonasljednikova rođendana 6. t. mj. bilo je svečano blagodarjenje najprije u Stolnoj crkvi sv. Jakova, pak u pravoslavnoj, kojemu su prisustvovali predstavnici mjesnih društava i vlasti. Grad je bio okićen zastavama. U predvečerje i na sam dan ispaljeni su počasni hici za tvrđave i ratnih lađa. Splitska vojna muzika prije blagodarjenja obišla je gradom, a u podne u perivoju priredila koncertat s biranim programom.

Lažno, besramno i nisko pisanje splitskog „Života“ i „Pobede“ o orlovskom slavlju u Sinju najboljim nam je dokazom, kakvi su ljudi, koji se oko tih listova kupe i njihovim se pisanjem nadahnjuju. Što drugoga nijesmo od njih mogli ni očekivati. Znatiželjni smo samo, što će o tom njihovom pisanju suditi oni malobrojni njihovi pristaše u Sinju, koji su na svoje oči s divljenjem i preko volje morali konstatirati najuzorniji red, vanredni zanos i potpun uspjeh orlovskog sleta u Sinju. Onakvo pisanje neka je na čast gg. oko „Života“ i „Pobede“! Nama s njim samo čine reklamu. Svi oni naši Orlovi i Orlice i ostali njihovi prijatelji, koji su u tako velikom broju pohrlili u Sinj i vidjeli i sudjelovali u onom velebnom orlovskom slavlju, po ovakvom pisanju mogu da dobro upoznaju te lažove i pokvarene tipove oko „Života“ i „Pobede“, pak će mnogo uspješnije poraditi kod svih dobromislećih katolika za uzvišenu orlovsku ideju i odvratiti ih da ne podupiru nihi daju svoju djecu u ruke takvih ljudi. Uostalom neka znadu, da je nemoćan sav njihov bijes, da zaustavi val orlovstva, koji navješta i donosi Dalmaciji i čitavoj domovini novi naraštaj i s njim spas i preporod. — *Orao.*

Ispravil! U zadnjem broju u izvještaju o velikom orlovskom slavlju u Sinju na 2 str., gdje je govor o javnom orlovskom nastupu potkrale su nam se dvije veće pogreške. Dofične stavke treba ovako popuniti: „Naročitu su pažnju pobudile simboličke vježbe sinjskih članica uz „Dalmatinski šajkaš“, te figurativne vježbe sinjskih naraštajki, koje je obe sastavio i uvježbzo brat D. Žanko. Sinjske članice su još nastupile s posebnom tačkom „Tri dobe česke zemlje“, sinjski članovi s kombiniranim skupinskim vježbama sedmorice, splitski orlovi s brnskim prostim vježbama za 1923., sinjski naraštajci sa vježbama sa batinama i na ručama, imotske Orlice sa vježbom „Lijepa naša“ te hercegovački Orlovi sa svojom posebnom tačkom „Bog i Hrvati“.

Iz „**Đačke Mense**“. Navrijeme upozorujemo sve đake i njihove roditelje, da će i ove školske godine djelovati „**Đačka Mensa**“. Svi oni, koji na nju reflektiraju, neka se pismeno ili usmeno prijave č. ss. Dominikankama u Bađžani. Istodobno molimo i sve one mjesne obitelji, koje su voljne unajmiti sobu s jednim ili više kreveta bez hrane, da odmah jave isto č. ss. Dominikankama označivši ujedno i cijenu. — Odbor.

Ženski konvikt. Početkom ove školske godine č. ss. Dominikanke u svom Samostanu otvaraju konvikt za učenicke mjesnih srednjih zavoda. Redosna je to i utješna pojava. Već davno se osjećala njegova potreba, osobito otkad smo dobili Učiteljsku

školu. Na roditeljima je, da shvate njegovu važnost i neprocjenivu korist, te svoju djecu u njemu, namijeste. Zahvalni smo č. ss. Dominikankama, što su se za to odlučile. Za stan i opskrbu plaća se mjesečno 900 dinara, a pojedina treba da sobom donese matrac („stramae“) i posteljinu. Sve one učenicke, koje reflektiraju na ovaj konvikt, neka se požure sa prijavom, jer je za ovu godinu ograničen broj mjesta. Sve potanje obavijesti daje i prijave prima: *Predsjedništvo Samostana Ss. Dominikanki - Šibenik.*

Zaposilivanje stranih radnika. Gosp. Ministar Socijalne Politike produžio je rok, predviđen pravilnikom o stranim radnicima od 9. VI. 1924. Sl. Nov. Br. 166 od 23. VII. 1924., odnosno Sl. Glasnik br. 62 od 2. VIII. 1924. za podnašanje molba za dozvolu uposlenja stranih radnika, koji se već nalaze u našoj zemlji, do 23. septemara t. g. Pozivlju se stoga svi poslodavci, t. j. oni, koji za uposlene strane radnike još nijesu tražili dozvolu uposlenja, kao i oni, koji su već tražili dozvolu, a po njoj nikakva riješenja nijesu primili, da najkasnije do 23. IX. t. g. podnesu Inspekciji Rada u Splitu propisno biljegovanu molbu, u kojoj će naznačiti: broj stranih radnika, vrstu njihova poslovanja, vrijeme, za koje žele uposliti strane radnike, njihovu starost, nacionalnost i državljanstvo te tačno ime i prezime. Molbi su dužni priložiti mišljenja nadležne Radničke Komore u Splitu. Protiv onim poslodavcima, koji se u gornjem roku ne bi odazvali ovom pozivu, poduzet će se propisane zakonske sankcije.

„**Đačkom bisk. Sjemeništu**“ don Ante Madiraza darovao je 20 din. mjesto čestitke Mons. N. Tabulovu-Truti pri odlikovanju za „ap. protoprotara“ te Mons. I. Miriću pri imenovanju za dekana i Mons. I. Bjažiću pri imenovanju za kanonika. — Uprava najljepše zahvaljuje.

U fond „**Hrvatskog Orla**“, koji je u osnutku, darovali su po 100 dinara presv. g. biskup dr. Jeronim Mileta i zač. kan. pred. g. don Rudolf Pian. — Promicateljni odbor im harno zahvaljuje.

Konferenciji sv. Vinka Paulskoga Msgr don Ivo Mirić darovao je din. 20 mjesto brzogjavne čestitke mladomisniku don Srećku Paviću.

Darovi „Uboškom Domu“. Da počaste uspomenu *Ivice Marin:* Dr Julije Gazzari din. 10. Da počasti uspomenu *Jerke Adum:* Ivan Antić-Poluš din. 20. Da počaste uspomenu *Vinke Skarpa:* Obitelj Frane Unića din. 20 i Vladimir Kulić din. 10. Da počasti uspomenu *Vilme Šimunića:* Marija Gargašević din. 10. Da počasti uspomenu *Edvide ud. Erak:* Obitelj Sersić din. 10. Da počaste uspomenu *Ljubice ud. Pačić:* Andrija Lušić i Marko Jakovljević po din. 20; Josip Delfin, Vladimir Kulić i Stjepan Marković po din. 10. Da počaste uspomenu *Šime Vučenović:* Vilim Beroš din. 30, Mate Benković din. 20 i Ivo Jadronja din. 10. Da počasti uspomenu svog anđelka *Floresa Druitera:* Salamon Drutter din. 100. Da počaste uspomenu *Aleksandre ud. Smoljanović:* Marko Jakovljević i Frane Mikulandra reč. Sparada po din. 20; Obitelj pk. Ante Bontempa, Jakov Zaninović, Vladimir Kulić i prof. don Rudolf Pian po din. 10. Da počasti uspomenu *Silvije Rivošecchi:* don Jerko Jurin din. 10. — Svima darovateljima Uprava najharnije zahvaljuje.

Burza.

Zadnji tečaj na zagrebačkoj burzi bio je za:

Dolar u čeku Din 76.00
Liru tal. u čeku Din 3.33
„ „ u papiru Din 3.31
Frank francuski Din 4.02
„ švajcarski Din 14.40
Česke krune Din 2.28
Napoleone Din 295.

Katolici! Mislite na potrebu katoličkog dnevnika!

KUĆU

novu (poput vile) od 4 sobe staklene verande, dvorišnih zgrada, šupa, voćnjak i bašče za povrće prodaje se u Koprivnici (Podravina). Na želju šaljem sliku kuće. Pismeno ili usmeno obratiti se glede daljnijeg razjašnjenja na

Franjo Samobor, Koprivnica (Podravina).

Ucviljenim srecem javljamo rodbini, prijateljima i zncanima tužnu vijest, da je nakon duge i teške bolesti pokrijepljena svetotajstvima umirućih jučer u 11 sati u cvijetu svoje mladosti, u 20. godini života, ispuštila svoju dobru i plemenitu dušu naša premila kći odnosno sestra

ZORKA URLIĆ-IVANOVIĆ

Sprovod nezaboravne pokojnice slijedit će danas u 3^{1/2} sati poslije podne iz kuće žalosti ravno na groblje sv. Ane.

U ŠIBENIKU, 8. rujna 1924.

OŽALOŠĆENI:

Mate, otac; Joso, brat; Slavka, Anka i Nevenka, sestre; Petar i Stipe Crnogorac, uci; Jakov Grizelj i Stipe Scotti, zetovi za se i ostalu rodbinu.

(Vrijedi kao direktna obavijest).

Budimo novovjekni apostoli - širitelji katoličke štampe!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Vlastita zgrada
Glavna alica 108.

Podružnica Šibenik

Brz. naslov *Gospobanka*.
Telefon br. 16 - Noćni 67

Centrala Ljubljana.

Podružnice:

Celje, Đakovo, Maribor, Novi Sad,
Sarajevo, Sombor, Split.

Ispostava: Bled.

Dionička glavica i pričuva

preko Din. 15.000.000.

Ulošci nad Din. 150.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne
lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamaćuje
najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne poslove
povoljno, točno i brzo.